

KUTSESTANDARD

Grimeerija, tase 5

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Grimeerija 5. taseme kutsestandard on tööturu nõudmistele vastavate koolituskavade ja õppeprogrammide koostamise ning isikute kompetentsuse hindamise alus.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Grimeerija, tase 5	5

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Grimeerija töö eesmärk on karakteri loomine. Grimeerija töötab teatrites, kontserdiorganisatsioonides, filmistuudiotest, tsirkuses, meedias, salongides ja mujal. Grimeerija teeb mitmesuguseid kaunistavaid ja korrigeerivaid jumestusi ning rolligrimme ja loob, valmistab, värvib ja eemaldab rolli toetavaid ruumilisi grimme/ proteesgrimme. Viimistleb juukseid ja näo karvu ning teeb erinevaid karvtöid (näit vuntsid, habemed, kulmud, parukad - postiche). Grimeerija tunneb erinevates valdkondades töötamise nõudeid (teater, meedia jne). Oma töös pöörab ta tähelepanu rollile, kultuurile, ajaloolle, stiilile, ajale, kohale jm. Grimeerija töö eeldab koostööd kostüümikunstniku, artisti, lavastaja ja teiste töötajatega. Grimeerija töö tulemus on isiku visuaalse väljenduse rõhutamise, karakteri loomise ja rolli välise lahenduse teostamine. Ta toetab oma tööga lavastuse eesmärgi saavutamist, võimalusel ja vajadusel arvestab ta näitleja soovidega.
A.2 Tööosad
A.2.1 Ettevalmistumine karakteri loomiseks. A.2.2 Jumestus – ja grimeerimistoodete nahale kandmine ja eemaldamine. A.2.3 Suhtlemine. A.2.4 Klienditeenindus. A.2.5 Grimeerija kutseline tegutsemine ja käitumine.
A.3 Töö keskkond ja eripära
Grimeerija võib töötada ilusalongis, kosmeetikakauplustes, teatris, televisioonis ja mujal. Grimeerija töös kasutatavad ained võivad põhjustada allergiat. Takistuseks grimeerijana töötamisele võib olla värvipimedus. Töö on vahelduva iseloomuga ja toimub graafiku alusel.
A.4 Töövahendid
Jumestamis- ja grimeerimistooted ja -vahendid ning karvtööde ja proteesgrimmi valmistamise vahendid. Kontoritehnika.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Kutse eeldab suhtlemisvalmidust, koostöövõimet ja korrektsust ning diskreetsust, loovust, kunsti- ja ilumeelt, värvitunnetust, pingetalluvust.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Üldjuhul on grimeerijal keskharidus ja ta on läbinud erialase täiendkoolituse.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Grimeerija.

B-osa KOMPETENTsusNõuded

B.1 Kutse struktuur

Selle kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kompetentsid.

B.2 Kompetentsid

B.2.1 Ettevalmistumine karakteri loomiseks

EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

1. Selgitab välja grimeerimise eesmärgi ja valmistab kavandist või grimmimanuaalist lähtudes ette vajalikud lisandid (nt parukad, vuntsid, ninad, kiilakamütsid jm). Valib grimeerimiseks sobivad tooted, lähtudes kliendi näonaha tüübist, seisukorrast ja kliendi east, naha värvi alatoonist ja grimeerimise eesmärgist. Arvestab võimalike allergeenidega toodetes ja vahendites.
2. Lähtudes rollilahendusest selgitab välja grimmi eesmärgi ja võimalikud allergiad (nt vaha, pintslisarvade jm vastu). Kasutab sobivaid suhtlemistehnikaid ja arvestab võimalusel kliendi soovidega. Tutvub visuaalselt kliendi näo anatoomiliste omadustega, lähtudes näo proportsioonist, nahatüübist ja east, arvestades füüsilist tervikut.
3. Valmistab kliendi ette, kaitseb kliendi riided meigilinaga, vajadusel kinnitab juuksed ja modelleerib kul mud ning kasutab spetsiaalseid naha pingutamiseks mõeldud teipe.
4. Valib grimeerimiseks sobivad tooted, lähtudes grimmi eesmärgist ja arvestades kliendi näonaha tüüpi ja seisukorda. Arvestab võimalike allergeenidega toodetes ja vahendites.
5. Puhastab kliendi näonaha sobivate toodete (nt toonik, näopiim, silmameigi eemaldaja jm) ja vahenditega (nt vatitikud, vatipadjad jm). Vajadusel kannab näonahale grimmi ja näonahka kaitsvad vahendid jm sõltuvalt grimeerimise eesmärgist.

Teadmised:

- 1) näoanatomia (lihased, luustik);
- 2) soengu- ja kostüümiajalugu (sh rahvuslikud eripärad);
- 3) näonahatüübid;
- 4) karakterit mõjutavad tegurid (isikupära, tervis, vanus, ajastu, keskkond jm).

B.2.2 Jumestus- ja grimeerimistoodete nahale kandmine ja eemaldamine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

1. Testib toodete sobivust kliendi näonahale (vajadusel ühtlustab dekoltee, kaela, kõrvad ja käed jm), kannab meigipõhja näonahale ja modelleerib. Kasutab mitmesuguseid tooteid (nt vee, õli, silikooni ja vaha baasil jumestuskreemid, aerograafvärvid, HD-tooted, mineraal- või kompaktpuudrid) ja vahendeid ning tehnikaid (nt švamm, pintsel, aerograaf, palett, spaatel jm). Vajadusel kasutab neutralisaatoreid, valgustpeegeldavaid tooteid, varju- ja peitevärve. Kinnitab grimmipõhja, kasutades tolmpuudrit. Lähtub oma töös grimeerimise eesmärgist (nt televõtted, lavavalgus, kaugus publikust, jumestuse intensiivsus jm).
2. Modelleerib näo (kael, käed, ja muu) ja vajadusel kannab põseruuzi nahale. Valib kliendi nahatüübile ja eale sobiva põseruuzi ja varjuvärvid, kasutades sobivaid vahendeid (nt käed, pintsel, švamm, kompakt-, mineraal-, kreemvärvid jm). Lähtub oma töös jumestuse eesmärgist, sh fotosessioon, televisioon, moesessioon (nt lavavalgus, kaugus publikust, jumestuse intensiivsus jm).
3. Jumestab silmi ja modelleerib, lähtudes karakterist ja grimmimanuaalist ja kasutades sobivaid vahendeid (nt pintslid, aplikaatorid jne), tooteid (nt silmapliiats, silmalainer, aerograaftooded, kompaktvärvid, kreemvärvid, veepõhjalised värvid jne), tehnikaid (nt manuaalselt jm) ja lisandeid (nt kivikesed, šabloonid jm).
4. Modelleerib huuled, lähtudes jumestuse eesmärgist ja/või karakterist ning valib sellest tulenevalt sobivad vahendid ja tooted (nt huulepliats, huulepintsel, huulevärv, huulelähke jne), kasutab vajadusel valgusevarju värve. Vajadusel fikseerib huulevärvi, lähtudes eesmärgist (nt pruudi jumestus, päevajumestus, õhtujumestus jm).
5. Jumestab ripsmed ja kul mud vastavalt jumestamise/grimeerimise eesmärgile, kasutades sobivaid tooteid (nt kul mupliats, lainer, kompaktvärvid, ripsmetušid jm), sh peidab kul mud (liimi, seebi, vahaga). Kinnitab kunstripsmed, ribaripsmed, ripsmetutikud. Vajadusel koolutab ripsmed, kasutades sobivaid vahendeid (nt ripsmepintsel, koolutaja, spiraalhari jm). Lähtub oma töös jumestuse/grimeerimise eesmärgist, sh fotosessioon, televisioon, moesessioon, etendus (nt lavavalgus, kaugus publikust, jumestuse intensiivsus) ja/või karakterist ning vajadusel grimmikavandist.

6. Korrigeerib või taastab soengu, hindab oma tööd ja vajadusel viimistleb (sh kliendi käsi, kõrvu,, dekolteed jm). Vajadusel fikseerib jumestuse ja/või grimmi, kasutades sobivaid tooteid (nt spetsiaalne grimmi säilitav toode grimmi värskendamiseks jm) ja tehnikaid.
7. Lähtudes grimmikavandist või karakterist valmistab ette paruka ja teeb parukale soengu. Kinnitab kliendi juuksed (nt sõrmelokid, punutis, pehme krunn, võrk, juuksesukk, parukapael jm) ja paneb talle paruka pähe, kasutades selleks sobivaid vahendeid ja tehnikaid (nt liimimine, klambrid, vedrud jm). Pärast paruka paigaldamist viimistleb ja fikseerib soengu. Valmistab vajalikud juukselisandid, kasutades sobivaid vahendeid, materjale ja tehnikaid. Vajadusel kinnitab juukselisandid, kasutades selleks sobivaid tehnikaid ja mitmesuguseid kinnitussvõtteid (nt punumistehnika, liimimine, sõlmimine jm).
8. Teeb stiliseeritud (nt 20. aastate grimm ülekanuna tänapäeva jm) või rahvusteamalise grimmi (nt geiša, india, egiptuse jm grimm), lähtudes jumestuse/grimmi eesmärgist ja kasutades sobivaid vahendeid ja tehnikaid ning aksessuaare. Kasutab erinevaid karvliksandeid, näoprotese, spetsiaalseid teipe naha pingutamiseks jm, lähtudes grimmikavandist või karakteri eesmärgist.
9. Tagab jumestuse ja/või grimmi eemaldamise, kasutades spetsiaalseid eemaldamisvahendeid, lähtudes tehtud jumestusest ja/või grimmist (nt veekindla ripsmetuši eemaldamise vahend, vatipadjad, toonik, puhastuspiim, vaseliin, liimeemaldusvahend jm). Eemaldab jumestuse ja/või grimmi ise või kokkuleppel kliendiga annab talle juhised ja vajadusel sobivad eemaldamisvahendid (nt televisioonis, teatris, fotosessioonil, moe-show'l jm).
10. Allergilise reaktsiooni ilmnemisel eemaldab võimaliku allergiatekitaja, vajadusel korraldab esmaabi andmise.

Teadmised:

- 1) valgusõpetus algtasemel;
- 2) nahahaigused;
- 3) ainekeemia, sh toote koostis, pH-skaala;
- 4) värviring, värviõpetus;
- 5) näoanatoomia;
- 6) vinüül plastikust, silikoonist või vahust lisandid;
- 7) jumestuse/grimeerimise, soengu ja kostüümi ajalugu;
- 8) jumestamise/grimeerimise stiilid: päevajumestus, õhtujumestus, pruudijumestus, prillikandja jumestus, fotojumestus/grimm (dokument, mälestus, reklaam, moefoto, ajakirjafoto, trendifoto), telejumestus/grimm, glamuurne jumestus, fantaasiajumestus/grimm, eaka daami jumestus, korrigeeriv jumestus (sh käte jumestus).

B.2.3 Suhtlemine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

1. Toetab teisi ning näitab suheldes üles respekti ja hoolivust.
2. Loob head suhted klientide ja kolleegidega.
3. Esitleb ja põhjendab enda / meeskonna ideid.
4. Tuleb toime konfliktidega.
5. Kasutab oma töös riigikeelt tasemel B2 (vt lisa 1 Keelte oskustasemetes kirjeldused).

Teadmised:

- 1) organisatsioonikäitumine.

B.2.4 Klienditeenindus

EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

1. Enne teenuse osutamist ja kliendiga suhtlemist valmistab töökoha ette ja varub piisavalt aega (soovitavalt 15 minutit) ka enda emotsionaalseks ja füüsiliseks ettevalmistamiseks.
2. Kliendi/näitleja saabumisel jätab positiivse esmamulje, käitudes viisakalt, sõbralikult ja tolerantset. Loob privaatse, turvalise ja mugava õhkkonna.
3. Keeldub töö tegemisest kui klient käitub ebaadekvaatselt ja teavitab sellest töö tellijat.
4. Suhtleb professionaalselt, viisakalt ja siiralt, olles salliv ja tolerantne. Kuulab klienti ja hoiab teabe konfidentsiaalsust, lähtub kutse-eetikast (vt lisa 2 Grimeerija ja jumestaja kutse-eetika).
5. Käitub teenindussituatsioonides adekvaatselt ja loovalt, taandab negatiivsed emotsioonid ja kohaneb kiiresti mitmesuguste olukordadega. Ei kaota enesevalitsust ja kontrollib oma kehakeelt.
6. Teenindades klienti annab ülevaate jumestamise käigust.
7. Teeb tehtud töödest ülevaate ja vajadusel esitab selle vastutavale isikule või töö tellijale (kunstnik, fotograaf, lavastaja, režissöör jm).
8. Tööks ettevalmistusi tehes lähtub hügieeninõuetest ja eriala eetikast (rietus, juuksed, küüned, hügieen).

B.2.5 Grimeerija kutseline tegutsemine ja käitumine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. Arendab töölaseid teadmisi läbi pideva professionaalse arengu. 2. Töötab hästi situatsioonides, mis nõuavad avatust uute ideede ja kogemuste suhtes. Otsib õppimisvõimalusi. Läheneb olukordade ja probleemide lahendamisele innovaatsiliselt ja loovalt. 3. Reageerib ootamatutele olukordadele adekvaatselt. 4. Reageerib ja kohaneb hästi muutustega. Talub pinget ja tuleb hästi toime tagasilöökidega. 5. Analüüsib ebaõnnestumisi ja oskab eksimustest õppida. 6. Talub ebamääraseid olukordi ja situatsioone ning oskab ära kasutada neist tulenevaid positiivseid võimalusi. 7. Arvestab protsesside ja tegevuste finantsilist poolt. 8. Suhtub kriitikasse mõistvalt ja suudab sellest õppida. 9. Määratleb isiklikud arengustrateegiad, mis on vajalikud karjääriesmärkide saavutamiseks. 10. Kasutab ära arengu- ja koolitusvõimalused. 11. Järgib tööeeskirju ja ohutusnõudeid.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-11042017-3.3/6k
2. Kutsestandardi koostajad	Tiina Leesik, Grimmigrupp OÜ Aimi Etverk, SA Nuku Taimi Lume, Rahvusooper Estonia Margit Müürisepp, kutseõpetaja, jume- stuskunstnik Anu Konze, Linnateater Janika Olup, Grimmikool Liia Viitas, MTÜ Eesti Meigikunstnike Ühendus
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	3
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	11.04.2017
6. Kutsestandard kehtib kuni	09.04.2019
7. Kutsestandardi versiooni number	6
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3435 Muud kunsti- ja kultuurivaldkonna keskastme spetsialistid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	5
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Make-up Artist, level 5
Vene keeles	Гримёр
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Grimeerija ja jumestaja kutse-eetika	